

ת"פ 68073/12/21 - מדינת ישראל, באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים נגד עלי עג'אלין

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 68073-12-21 מדינת ישראל נ' עג'אלין (עציר)

לפני כב' השופטת חנה מרים לומפ

המאשימה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

על ידי ב"כ עו"ד ענת יריב

נגד

הנאשם

עלי עג'אלין (עציר)

על ידי ב"כ עו"ד מוחמד מחמוד

גזר דין

רקע

1. בהכרעת הדין מיום 24.10.22 הורשע הנאשם בעבירה של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), בצירוף סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (להלן: "חוק המאבק בטרור"), וזאת על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, לאחר שחזר בו מכפירתו, במסגרת הסדר טיעון. בין הצדדים לא היתה הסכמה לעניין העונש, והצדדים נותרו חופשיים בטיעוניהם. ב"כ הנאשם לא ביקש לקבל תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם, אלא ביקש חוות דעת פסיכיאטרית נוספת בשלב הטיעונים לעונש. בד בבד, ביקשה ב"כ המאשימה, כי יתקבלו תסקירי נפגע עבירה.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 19.12.21, בסמוך לשעה 17:00, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לבצע פיגוע ולדקור יהודי בכוונה לגרום לו חבלה חמורה, וזאת ממניע דתי לאומני אידיאולוגי. מתוך מטרה להוציא את תוכניתו אל הפועל, נטל הנאשם סכין מטבח שאורך להבה כ-12 ס"מ (להלן: "הסכין"), ממטבח ביתו, ויצא לתור אחר קורבן יהודי באזור שער שכם בירושלים, וזאת ממניע דתי לאומני אידיאולוגי.
3. בהגיעו לאזור, בשעה 18:00 או בסמוך לכך, הבחין הנאשם בשני יהודים בעלי חזות חרדית (להלן: "המתלוננים"), עושים את דרכם מכיוון שער שכם לכיוון רחוב שבטי ישראל בירושלים. הנאשם החל לצעוד בעקבותיהם. בהגיעם לרחוב הנביאים, סמוך למסילת הרכבת וחניון רכבים, שלף הנאשם את הסכין וניסה לדקור את המתלונן נ.ד. בגבו. כתוצאה מהמכה הסכין נפלה מידו של הנאשם. אז, נמלט הנאשם מהמקום לכיוון כללי של הכותל, בעוד המתלוננים נמלטו מהמקום בכיוון הליכתם לרחוב החומה השלישית בירושלים. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו למתלוננים פחד ובהלה, והמתלונן נ.ד. סבל מתסמיני פוסט טראומה.
4. במעשיו המתוארים לעיל, ניסה הנאשם שלא כדין לפגוע באדם בנשק קר, בכוונה להטיל בו נכות או מום, או לגרום לו לחבלה חמורה, מתוך מניע לאומני אידיאולוגי, במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור, ובמעשה היה סיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופו של אדם.

חוות דעת פסיכיאטרית ביחס לנאשם

5. מחוות הדעת הפסיכיאטרית מיום 28.3.22 עולה, כי הנאשם, בן 23 יליד 23.3.99, בן למשפחה המונה זוג הורים ושישה ילדים. מבדיקתו נמצאה התנהגות מגמתית, כאשר הנאשם השיב "לא יודע ולא זוכר" כשנשאל על עניינים בסיסיים, כמו התמצאות בזמן, חישוב חשבון פשוט ביותר, שמות אחיו, גילו, ו"מתקשה" לספור רגליים של חתול, על אף שהוא בעל השכלה תיכונית ועובד במטבח של אולם אירועים.
6. בחוות הדעת נקבע, כי לא קיים מצב פסיכוטי אשר מאופיין בירידה קוגניטיבית עמוקה, וכן לא ניתן לשייך התנהגות מעין זו לכל מחלה פסיכיאטרית ידועה, למעט פיגור שכלי עמוק, אשר אין עדות לכך שהנאשם לוקה בה. צוין, כי אין כל עדות לקיום מצב דיכאוני אצל הנאשם, וכי התנהגות מסוג זה, אופיינית לניסיון התחזות למחלת נפש. משכך, נמצא הנאשם כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו, בהיעדר כל עדות לכך שלוקה במחלת נפש. עוד צוין, כי הוא אינו זקוק לאשפוז פסיכיאטרי.
7. על אף ממצאי חוות דעת זו, כאמור, ביקש ב"כ הנאשם חוות הדעת פסיכיאטרית נוספת לצורך הטיעונים לעונש, בשים לב לדברי הנאשם, כי הוא מקבל טיפול תרופתי בבית הסוהר. בית המשפט נעתר לבקשה, וחוות הדעת הפסיכיאטרית מיום 11.12.22 התבססה על עיון בתיקו הרפואי של הנאשם במרכז הרפואי לברה"ן "אברבנאל", הכולל בתוכו מסמכים רפואיים ופסיכיאטרים משב"ס.

8. מחוות דעת זו עולה, כי בבדיקה הנאשם ענה לשאלות, שיתף פעולה ושינה את גרסאותיו לעניין האירוע כשלוש

פעמים. הנאשם דיווח על שמיעת קולות, אך לא באופן עקבי. אינו נראה הוזה וחשיבתו מאורגנת לחלוטין ללא הפרעות במהלכה. עוד עולה מחוות הדעת, כי הנתונים אלה מלמדים על התנהגות מכוונת מטרה, התחזות, אך הפעם לחולה פסיכויטי ששומע קולות, ולא לאדם הלוקה בפיגור, כפי שהיה בבדיקתו הקודמת. בבדיקות נוספות אשר נעשו לנאשם, נמצא כי אינו לוקה במחלת נפש ולא אובחנו סימנים פסיכויטיים, אלא מדובר בהתנהגות מניפולטיבית.

9. מסקנתו של הפסיכיאטר היא, כי אין מדובר במחלת נפש, והנאשם אינו זקוק לאשפוז פסיכיאטרי ואין המלצות פסיכיאטריות ביחס לעונשו.

תסקירי נפגע עבירה

10. מתסקיר נפגע העבירה בעניינו של נ.ד מיום 24.11.22 עולה, כי הוא בן 28, יהודי חרדי, נשוי ואב לארבעה ילדים צעירים, אינו עובד ואינו משולב במסגרת לימודית, עקב פגיעת הנאשם, ואף אינו מתפלל במניין בשל התרחקות מאנשים. אובחן על ידי וועדה רפואית של המוסד לביטוח לאומי כסובל מפוסט טראומה ומקבל טיפול תרופתי של נוגדי חרדה. כמו כן, שהה באשפוז ביתי פסיכיאטרי בעקבות האירוע.

11. טרם האירוע, ניהל חיי שגרה תקינים, ולא היה מוכר למערכת בריאות הנפש. לאחריו הוא מתמודד עם מחשבות פראנואידיות וטורדניות, חווה עצמו כנתון תמידית בסכנת חיים, רדוף על ידי גורמים עוינים ונמצא כל העת תחת מעקב. אימת המוות שחווה בעת הפגיעה, נותרה גם כיום, מוחשית ומשמעותית. נוכח התסמינים והתקפי החרדה שחווה כתוצאה מטראומת הפגיעה, חבריו ובני משפחתו מתרחקים ממנו, ובשל כך נותר חסר עוגן חברתי ותמיכה משפחתית. בנוסף, איבד את אמונו בגורמי האכיפה עקב חוויתו מהתנהלותם באירוע, כאשר לא האמינו לדבריו והיו חשדנים כלפיו. כמו כן, החרדה והקושי מותרים אותו עם פניות רגשית מצומצמת לגידול ילדיו, והדבר מקשה עליו מאחר שילדיו נחשפים למצבו הנפשי הקשה בגילם הצעיר. בנוסף, מתווספות תחושות אשמה ובושה על כך שמצבו הנפשי המוגבל מאלץ את אשתו לשאת בעול ניהול משק הבית וגידול הילדים לבדה.

12. לאור האמור לעיל, ולאור תמונת הנזק הקשה וההשלכות המשמעותיות של פגיעת הנאשם בנ.ד., שירות המבחן ממליץ על הטלת פיצוי כספי משמעותי עבורו, שיהווה הן מסר של הכרה חברתית ומשפטית בפגיעה בו ובהשלכותיה הקשות על חייו, והן מסר של אחריות הנאשם לפגיעה ולסבל עמו הוא מתמודד בעקבותיה.

13. גם בעניינו של נ.ס. התבקש תסקיר נפגע עבירה, אולם עקב אי שיתוף פעולה שלו, כאשר לא התייצב לפגישה, ולדברי אביו הוא סובל מסכיזופרניה ואינו יוצא מביתו, לא ניתן היה להגיש תסקיר נפגע עבירה בעניינו.

טעוני הצדדים לעונש

14. ב"כ המאשימה הפנתה לדיסק שהוגש לבית המשפט בו תיעוד של האירוע. לטענתה, הערכים המוגנים שנפגעו הם הגנה על חיי אדם, שלמות הגוף, ביטחון המדינה, שלום הציבור ושמירה על שגרת חיים בסיסית.

15. היא הדגישה, כי מעשיו של הנאשם נבעו ממניע גזעני לאומני ואידיאולוגי, אשר בתי המשפט עמדו פעמים רבות על חומרתן של עבירות אלה. לדבריה, בעבירות אלה יש לגזור עונש חמור הנותן ביטוי לסלידת החברה הישראלית מאירועים מסוג זה. כמו כן, על גזר הדין להעביר מסר מרתיע, תוך העדפת שיקול ההרתעה, על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם.

16. אשר למדיניות הענישה הנוהגת, טענה ב"כ המאשימה כי במעשי טרור שבוצעו על ידי בגיר, גם כאשר לא נגרם נזק של ממש, הענישה הנוהגת היא הטלת עונשי מאסר ממושכים. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה לתמיכה בטיעוניה, תוך שציינה, כי אמנם חלקם עוסקים בעבירה של ניסיון רצח, הנדונה לפני הרכב, אך יש מקום ללמוד ממנה, לאור היסוד העובדתי הדומה.

17. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, ציינה ב"כ המאשימה, כי במקרה דנן מדובר באישום ברף חומרה גבוה, וזאת נוכח כך שהנאשם הורשע בעבירה לפי חוק המאבק בטרור, בגדרו המחוקק ביקש להתוות מדיניות ענישה מחמירה. לדבריה, חומרת המעשה של הנאשם נמדדת על פי שני תבחינים עיקריים- יסוד נפשי ויסוד עובדתי, אשר שניהם מלמדים על חומרת האירוע במקרה דנן. לעניין היסוד הנפשי, מטרת הנאשם הייתה גרימת פגיעות חמורות. לעניין היסוד העובדתי, הנאשם אכן פגע, והיה קיים פוטנציאל לגרימת נזק רב. דובר במתלוננים שבמקרה נקלעו לדרכו של הנאשם, אשר עקב אחריהם וחיכה לבצע את זממו, על ידי סכין שאורך להבה כ- 12 ס"מ.

18. עוד טענה ב"כ המאשימה, כי נפסק לא אחת שגם כאשר לא נגרם נזק פיזי בפועל, הדבר אינו גורע מחומרת המעשה. במקרה דנן, נגרם נזק חמור העולה מתסקיר קורבן העבירה, בנוגע לאחד מן המתלוננים, בעוד, המתלון השני לא יכול היה למסור מידע אודות מצבו לעורכת התסקיר, עקב מצב נפשי רעוע. תסקיר שירות המבחן מעיד על מצבו הקשה של המתלון, שכל מסלול חייו השתנה. הוא הוכר כבעל נכות רפואית, אשר אין ביכולתו לתפקד בשגרת היום יום, ותחושת הביטחון האישי שלו נפגעה. מדובר באב צעיר, שספק אם יוכל לחזור לחיות את חייו כפי שהיו טרם האירוע.

19. עוד ציינה, כי הנאשם נושא באחריות מלאה על המקרה כמבצע יחיד. הוא תכנן מראש את המעשה, על מנת להיות שאהיד, הצטייד בסכין, כך שהמעשה טומן בחובו פוטנציאל נזק רב, ונעשה עקב מניע לאומני-אידיאולוגי. אך בנס הסתיים האירוע בלא נזקים חמורים לגוף. בנוסף, במעשיו כיוון הנאשם להטיל פחד ואימה על הציבור, בביצוע מעשה טרור.

20. לעניין מתחם העונש ההולם טענה, כי בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה, הפגיעה בערכים מוגנים רבים, לענישה הנוהגת, וכן תקופת ביצוע העבירה, ב"כ המאשימה עתרה למתחם עונש הולם הנע בין 10 ל-14 שנות מאסר.

21. לעניין לקיחת האחריות, טענה, כי הנאשם הודה הן במשטרה והן בפני בית המשפט. עם זאת, קיים קושי לטעון שמדובר במי שלקח אחריות למעשיו, וזאת לאור העובדה שבחוות הדעת הפסיכיאטריות, הנאשם ניסה להתחזות כחולה, פעם כחולה נפש ופעם כמי שסובל מבעיות קוגניטיביות, כך שבנסיבות אלה שיקוליו האישיים צריכים להידחות, אל מול

שיקולי גמול והרתעה.

22. סופו של דבר, עתרה ב"כ המאשימה, להשתת עונש מאסר בפועל של 12 שנות מאסר, לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי משמעותי לנפגעי העבירה.

23. מנגד, טען ב"כ הנאשם, כי טיעוניה והפסיקה אליה הפנתה המאשימה רלוונטיים לכתב אישום בגין מעשה טרור של רצח או ניסיון רצח, והמקרה שלפנינו קל יותר בשים לב לעבירה שיוחסה לנאשם מלכתחילה. ב"כ הנאשם ציין, כי הנאשם הודה במעשיו, במסגרת הסדר טיעון, ובכך חסך זמן שיפוטי יקר. בנוסף, ביקש להתעלם מתסקיר נפגע העבירה, מאחר שהעובדות העולות ממנו חורגות מעובדות כתב האישום המתוקן, בכך שצוין כי נפגע העבירה מעד, לטענתנו לא היה מגע בינו לבין הסכין, וכי קיימות סתירות בעדות המתלונן בעניין זה. ב"כ המאשימה ביקשה להיצמד לעובדות כתב האישום.

24. עוד הוסיף ב"כ הנאשם, כי יש לקחת בחשבון שאיש לא נפגע ולא נגרם נזק לגוף, הנאשם בחור צעיר, נעדר עבר פלילי, זהו לו מעצרו הראשון, וקיים רקע לכך והוא טופל תרופתית בעבר, למרות שלא קיימת חוות דעת על כך.

25. ב"כ הנאשם סבר, כי בנסיבות דין מתחם העונש ההולם נע בין 18 חודשי ל-40 חודשי מאסר בפועל, הפנה לפסיקה לפי חוק המאבק בטרור המחזקות טענותיו.

26. הנאשם מסר בדבריו האחרונים, כי מצבו בכלא לא כל כך טוב, מצבו הנפשי אינו טוב, והוא במצב מסובך כל יום.

דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

27. בהתאם לסעיף 40ב' לחוק, העיקרון המנחה בענישה הוא הלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

28. הערכים המוגנים העומדים בבסיס העבירה בה הורשע הנאשם, הם שמירה על חיי אדם, בריאותו ושלמות גופו ונפשו, והיכולת לקיים שגרת חיים תקינה ללא מורה. המחוקק ייחס לעבירת חבלה בכוונה מחמירה דרגת חומרה גבוהה הבאה לידי ביטוי, בכך שקבע לצד עבירה זו עונש מאסר של עד 20 שנה. עמדה זו משקפת את היחס החברתי כלפי פגיעה בערכים אלה, בפרט שעה שהפגיעה בגופו של אדם אחר נעשתה מתוך כוונה מיוחדת להטיל בו מום, נכות או חבלה חמורה.

29. ראוי לזכור, כי בענייננו נקבע שהנאשם ביצע את העבירה המיוחסת לו בנסיבות של מעשה טרור, כמשמעו בחוק המאבק בטרור. כאמור, לצד עבירה הנדונה בכתב אישום זה, צורף סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, המאפשר במקרה של אירוע טרור, להשית את כפל העונש הקבוע בצד העבירה, אך הוגבל רף הענישה באופן מידתי ללא יותר מ-25 שנה. עונש מאסר זה מבטא את החומרה הרבה שמייחס המחוקק לביצוע העבירה.

30. התפיסה שביסוד החמרת הענישה, היא שהיותה של עבירה מסוימת מעשה טרור כהגדרתו בחוק, הרי היא "נסיבה מחמירה אינהרנטית". ייחודן של עבירות אלו מצדיק "הדגשה מיוחדת הן של תכלית ההרתעה בענישה, והן של עיקרון הגמול" (ראו: דברי הסבר להצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015, ה"ח הממשלה 1066, 1104). ולכן, כפי שכבר נקבע בעבר, כאשר מדובר בעבירות שבוצעו מתוך מניע לאומני אידיאולוגי נדחים, ככלל, שיקולי ענישה אחרים, ובהם נסיבות אישיות ושיקולי שיקום, מפני שיקול ההגנה על שלום הציבור וביטחונו ושיקולי הרתעת היחיד והרבים (ע"פ 3793/18 פלוני נ' מדינת ישראל (3.5.20); ע"פ 2626/15 עביד נ' מדינת ישראל (7.6.16)).

31. על פי סעיף 1(2) לחוק המאבק בטרור, מטרות הענישה המיוחדות הן מאבק בטרור, מניעתו וסיכולו, כך שהחוק שם דגש על תכלית ענישה מסוג הרתעה בעבירות טרור כדלהלן:

"מטרתו של חוק זה לקבוע הוראות בתחום המשפט הפלילי והמינהלי לרבות סמכויות אכיפה מיוחדות, לצורך מאבק בטרור ובכלל זה לשם -

(2) מניעה וסיכול של עבירות טרור המבוצעות בידי ארגוני טרור או יחידים".

32. לגבי עבירות שנקבע לגביהן, כי הן בגדר מעשה טרור נפסק: "המחוקק הורה על החמרת הענישה ועל עליית מדרגה במאבק בטרור במישור המשפט הפלילי. ואם זוהי מצוות המחוקק, הרי שתפקידו של בית המשפט ליישמה. לא נוכל אפוא להנחות את עצמנו עוד לפי מדיניות הענישה שנהגה עובר לכניסתו של חוק המאבק בטרור לתוקף, ולהותיר את הוראות החוק בבחינת משפט עלי ספר, הלכה ואין מורין כן" (ע"פ 1466/20 מדינת ישראל נ' פלוני (22.7.20)). אך לאחרונה חזר בית המשפט העליון על דברים אלה בע"פ 8436/22 מדינת ישראל נ' ראזם ואח' (30.1.23), בהדגישו כי: "חוק המאבק בטרור מהווה, אפוא, אבן דרך בהתמודדות מדינת ישראל עם איומי הטרור ופגעיו. במצוות המחוקק, עלינו להתאים את מדיניות הענישה לרף הקבוע בחוק המאבק בטרור".

33. אשר לנסיבות ביצוע העבירה- מדובר במבצע יחידי ודומיננטי, אשר אחראי לביצוע "פיגוע", כפי שאף הוגדר בעובדות כתב האישום המתוקן. אין מדובר באירוע שהתגבש באופן ספונטני, אלא תוך תכנון מוקדם, בכוונה לדקור יהודי ולגרום לו חבלה חמורה, וזאת ממניע דתי לאומני אידיאולוגי. הנאשם נטל סכין מטבח ויצא לתור אחר קורבן יהודי שיקלע לדרכו. כאשר הבחין בנפגעי העבירה, עקב אחריהם, ושלף את סכיניו תוך ניסיון לדקור את נ.ד. בגבו. כתוצאה מהמכה, נפלה הסכין מידו של הנאשם, והוא נמלט מהמקום. להבדיל ממקרים בהם הורשעו נאשמים בעבירות של ניסיון לרצח, שמטרתם היתה לקטול חיו של אדם, כאן מטרתו של הנאשם היתה לגרום חבלה חמורה. למרבה המזל מטרתו של הנאשם לא מומשה, ולמתלוננים לא נגרמו נזקים גופניים, ולא נותר בהם מום או נכות פיזית. עם זאת, נגרמו להם פחד ובהלה, ולנ.ד. גם פוסט טראומה, שהשפיע באופן דרמטי על חייו, שנעצרו באחת, ולא שבו עוד למסלולם. בנוסף,

כאמור, מדובר בעבירה על החוק למאבק בטרור המעמיד את תקרת העונש על 25 שנה.

34. לאחר שבחנתי את פסקי הדין אשר הגישו ב"כ הצדדים לעיוני, ובחנתי את הענישה הנוהגת, יוער כי הענישה הנהוג בעבירות אלו, שבוצעו בנסיבות דומות, היא בדמות עונשי מאסר בפועל ממושכים, בהתאם לחומרת נסיבות העבירה ולנסיבותיו של מבצע העבירה. הפסיקה מבחינה בין המקרים על פי חומרת הפגיעה, תכנון האירוע, נסיבותיו, והמניע לביצועו, כפי שיפורט להלן:

א. בע"פ 150/22 פלוני נ' מדינת ישראל (26.1.23), נדון עניינו של קטין אשר הורשע בעבירה של מעשה טרור של ניסיון לרצח. במהלך האירוע, ניסה הקטין לדקור שוטר מספר פעמים, ובין היתר, פגע באפוד הקרמי שלו והסכין נשברה. לא נגרמה חבלה לשוטר, ושוטרת שהיתה במקום נפגעה מפוסט טראומה. בית המשפט המחוזי הטיל עליו עונש של 10 שנות מאסר. מדובר בקטין נעדר עבר פלילי, אשר נורה במהלך האירוע ואושפז. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש, וציין, כי בצדק קבע בית המשפט המחוזי שיש ליתן לנסיבותיו האישיות של המערער משקל נמוך, נוכח העבירה החמורה אותה ביצע ונסיבות ביצועה, וכן בשל הפגיעה הנפשית הקשה שנגרמה לשוטרת, נפגעת העבירה, בעקבות מעשיו.

ב. בע"פ 9560/17 עויסאת נ' מדינת ישראל (21.5.20), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של ניסיון לרצח והחזקת סכין, בכך שרצה לבצע פיגוע דקירה ולזכות בתואר "שהיד". בית המשפט העליון קיבל את הערעור בחלקו, והקל בעונשו של המערער והעמידו על 14 שנות מאסר בפועל, חלף 16 שנות מאסר שגזרו עליו בית המשפט המחוזי. העונש הוקל בשל השלב בו סוכל הניסיון, כך שלא נגרמה פגיעה באדם, נוכח תושיית השוטרים. עם זאת, הדגיש בית המשפט העליון, כי יש לנקוט ביד קשה ובלתי מתפשרת כלפי מעשי טרור המבוצעים על רקע לאומני, וכי במצבים אלה נדחקות לאחור נסיבותיו האישיות של הנאשם למול שיקולי גמול והרתעה.

ג. בע"פ 9552/16 קומבוז נ' מדינת ישראל (22.01.18), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של ניסיון לרצח והחזקת סכין, בכך שהמערער תכנן את מעשיו צעד אחר צעד והשקיע מחשבה מרובה בהוצאת תוכניתו- לפגוע ביהודי, אל הפועל, תוך הצטיידותו בסכין מטבח באורך של כ-16 ס"מ ותר אחר קורבן יהודי פוטנציאלי, בסופו של דבר גם דקר אותו באיזור הגב העליון בשריר הטרפז. בית המשפט המחוזי, הדגיש הוא את החומרה המופלגת של נסיבות ביצוע העבירות, ותוצאותיהן, שהינן פועל יוצא של החלטת המערער לבצע פיגוע טרור רצחני, תוך פרי תכנון מוקדם. בית המשפט בחן את נסיבות המקרה, את שיקולי הענישה הרלוונטיים ואת הערכים המוגנים ביסוד העבירות, וקבע מתחם ענישה הולם הנע בין 12 ל-19 שנות מאסר, וגזר עליו 17 שנות מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה בסך 50,000 ₪. בית המשפט העליון קבע, כי לא נפלה שגגה בקביעת מתחם העונש ההולם ודחה את הערעור על חומרת העונש.

ד. בתפ"ח 2642-04-19 מדינת ישראל נגד (31.03.22), נדון עניינו של תושב רצועת עזה, אשר הורשע בעבירות על ביטחון המדינה וניסיון לרצח בצירוף חוק המאבק בטרור, בכך שנכנס לישראל ללא היתר, יחד עם חברו, דרך גדר הגבול, כשברשותו רימון וסכין. הנאשם ניסה להסתתר על מנת לזרוק את הרימון על חיילי צה"ל, אך בשל חששו כי ייהרג, הסגיר עצמו לידיהם. בית המשפט המחוזי קבע, כי מתחם העונש ההולם נע בין 13 ל-19 שנות מאסר

בפועל, וגזר עליו 15 שנות מאסר בפועל, בהדגישו את הצורך בהרתעת הרבים כאשר עסקין בפיגועים על רקע לאומני, נוכח המציאות הביטחונית המצויה במדינת ישראל, וכן את מסר הגמול וההרתעה האישית, מפני ביצוע עבירות נוספות, גם כאשר לא נגרם נזק ממשי.

ה. בתפ"ח 703-01-17 מדינת ישראל נ' אפגאני (20.12.18), נדון עניינה של מי שהורשעה בעבירות של ניסיון לרצח בשילוב סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, והחזקת סכין, בכך שגמלה בליבה של הנאשמת החלטה להרוג חיילי צה"ל בדקירת סכין ולהפוך ל"שהידה". הנאשמת נטלה סכין מטבח שאורך להבה כ-16 ס"מ ויצאה לתור אחר קורבנות. כאשר הגיעה הנאשמת לרחוב הגיא בעיר העתיקה בירושלים, והבחינה בשוטרים, הכניסה את ידה לתיק, בכוונה לשלוף את סכינה כלפיהם, אך הם הבחינו בכך מבעוד מועד ומנעו את הפגיעה בהם. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשמת 15 שנות מאסר בפועל, וזאת בהתחשב בכך שהנאשמת יצאה משלב ה"הכנה" ועברה לשלב "תחילת הביצוע", והמעשה נעשה בנסיבות של "מעשה טרור", ועל כן יש להחמיר בענישתה.

ו. בתפ"ח 23250-12-15 מדינת ישראל נ' פלונית (23.11.16), נדון עניינה של קטינה אשר הורשעה בעבירות של ניסיון לרצח והחזקת סכין. במהלך האירוע, דקרה שותפתה לעבירה של הקטינה את נפגע העבירה וגרמה לו לפציעה קלה. בית המשפט המחוזי הטיל עליה עונש של 13 שנות מאסר. במסגרת ערעור שהוגש על חומרת העונש, ע"פ 182/17, בית המשפט העליון הקל בעונשה של הקטינה והעמידו על 10 שנות מאסר. בית המשפט העליון ציין, כי אין להפחית מחומרת המעשים בהם הודתה והורשעה המערערת, וכי לא נפלה טעות עקרונית בפסיקתו של בית המשפט המחוזי, אך ראו להתחשב בגילה הצעיר של המערערת ובהמלצות שירות המבחן, וכן ליתן משקל לחרטה וללקיחת אחריותה שלה. אירוע זה התרחש טרם כניסתו לתוקף של חוק המאבק בטרור.

35. עתירת המאשימה, לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 10 ל-14 שנות מאסר, חורגת לטעמי ממתחם העונש ההולם בנסיבות העבירה הספציפית, ובנזקים שנגרמו במקרה דנן. עונשים בטווח המבוקש על ידי התביעה ניתנו רק במקרים חמורים יותר, כפי שניתן ללמוד מהענישה הנוהגת שהוצגה לעיל, בהם הואשמו הנאשמים בניסיון לרצח או גרמו לפציעה בפועל לנפגע העבירה. אכן, מדובר במעשים דומים, ביסוד העובדתי, עם זאת, הכוונה שונה, ולכן יש לגזור מעונשים אלה, את המתחם היחסי המתאים לעבירה בה אנו עוסקים. מנגד, הפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם, עוסקת בעבירות בהן היסוד הנפשי של הנאשמים היה נמוך יותר, וחלקם התרחשו באופן ספונטני, בעוד שכאן הנאשם התכוון לבצע פיגוע ולגרם חבלה חמורה לאדם ותכנן בקפידה את מעשיו.

36. לאחר שהבאתי בחשבון את הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם, את מדיניות הענישה הנוהגת בשים לב לענישה שהייתה נהוגה לפני חקיקת חוק המאבק בטרור ולהחמרה המתבקשת לאור חקיקת חוק זה, ואת הנסיבות הקשורות בעבירה, מצאתי לקבוע את מתחם העונש ההולם כנע בין 7 ועד 10 שנות מאסר.

העונש המתאים

37. במקרה דנן, לא מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי הגנה על הציבור, מאחר שהנאשם נעדר עבר

פלילי, ולא הובאה לפניי חוות דעת המלמדת על מסוכנות המצדיקה זאת. מנגד, לא מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, וזאת נוכח העובדה כי ב"כ הנאשם לא ביקש תסקיר שירות מבחן בעניינו, וכפועל יוצא אין כל אופק שיקומי טיפולי בעניינו.

38. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. שקלתי לקולה, כי הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן וחסך זמן שיפוטי יקר. הנאשם רווק בן 23 גדל במשפחה בת 6 נפשות, עבד לפרנסתו במטבח אולם אירועים, הוא נעדר עבר פלילי, זוהי לו מעידתו הראשונה והיחידה בפלילים. בנוסף, הנאשם שהה במעצר במשך למעלה מ-13 חודשים, ומסר בדבריו האחרונים, כי המעצר קשה לו, וידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר.

39. לחובת הנאשם, שקלתי את העובדה שהוא לא הביע כל אמפתיה לנפגעי העבירה, לא הביע חרטה על מעשיו, ומסר דברים סותרים לפני הפסיכיאטר בעת מתן חוות הדעת, כמו כן נהג באופן מניפולטיבי, כך שניסה להתחזות לחולה נפש או לאדם מוגבל שכלית. כמו כן, יש צורך לתת משקל לשיקולי הרתעת היחיד, נוכח חומרת מעשיו של הנאשם והעדר תובנה לחומרתם (כפי שעולה מחוות הדעת הפסיכיאטריות), והיעדר טיפול. כל אלה מלמדים על מסוכנותו והצורך להרתיעו ולהגן על הציבור מפניו. בנוסף, למרבה הצער, בעבירות מסוג זה יש צורך לתת דגש נכבד על שיקולי הרתעת הרבים, נוכח ריבוי עבירות על חוק הטרור המבוצעות על רקע אידיאולוגי ברחבי ירושלים.

40. כאמור, כאשר מדובר בעבירות אשר מבוצעות ממניע אידיאולוגי-לאומני, באיזון בין שיקולים אלה לבין שיקולי הרתעה והגנה על שלום הציבור, יש לתת משקל מוגבר לשיקולים האחרונים. המסר העונשי שיש להשמיע באופן חד וברור הוא, כי מעשים מעין אלו, הם חמורים ויש להוקיעם מכל וכל.

41. לפיכך, לאחר ששקלתי את הנסיבות לחומרה ולקולה, בהתחשב בפגיעה בערכים של שמירה על שלמות החיים והנפש שנפגעו כתוצאה ממעשה הנאשם, וכן בהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת בשים לב לענישה שהייתה נהוגה לפני חקיקת חוק המאבק בטרור, ולהחמרה המתבקשת לאחר חקיקת חוק זה, ואת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים כדלהלן:

א. 8 שנות מאסר, בניכוי ימי מעצרו.

ב. 24 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה, אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרור על כל עבירת אלימות מסוג פשע, או עבירה על חוק המאבק בטרור מסוג פשע, או עבירה ממניע גזעני.

ג. 9 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה, אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרור על כל עבירת אלימות מסוג עוון, או עבירה על חוק המאבק בטרור מסוג עוון.

ד. הנאשם יפצה את נ.ד. בסך 25,000 ₪ ואת נ.ס. בסך 2,000 ₪.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט' שבט תשפ"ג, 31 ינואר 2023, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.